

Ляховин Андріана

студентка

Західноукраїнський національний університет

АЛЬТЕРНАТИВИ ДИВІДЕНДНОЇ ПОЛІТИКИ: МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА

Міжнародна практика функціонування дивідендних виплат характерна принципово відмінними підходами і багатоваріантністю видів дивідендної політики, однак залежно від типових критеріїв, що застосовуються в процесі нарахування дивідендів, їх доцільно групувати та систематизувати з метою генерування типових альтернатив.

У світовій практиці дивідендної політики існує безмежна кількість варіантів поєднання критеріїв нарахування і дивідендних виплат, тому скористаємось найбільш раціональним, на нашу думку, варіантом диференціації нарахування й виплати дивідендів, сформованим за результатами наукових пошуків вітчизняних і зарубіжних науковців.

За результатами наукових досліджень проф. Бруханського Р.Ф., побудованих на синтезі вітчизняної та світової практики нарахування й виплати дивідендів, сформовано шість типових варіантів дивідендної політики: 1) стабільної питомої ваги дивідендів у прибутку (обмежує дію суб'єктивних факторів при визначенні розміру поточних дивідендів; обсяг виплат перебуває у прямій залежності від розміру прибутку; виникає суттєве обмеження інвестиційних можливостей сільськогосподарського підприємства у випадку одержання незначної маси прибутку); 2) фіксованих дивідендних виплат (дивіденди виплачуються у попередньо визначеному стабільному розмірі; акціонер практично не зацікавлений у збільшенні обсягу прибутку); 3) постійного росту дивідендів (в основі даної політики лежить, передусім, психологічний фактор впливу; дивіденди в більшості випадків штучно занижені; орієнтація на перспективу); 4) стабільності виплат (підприємство з метою підтримання сприятливого інвестиційного іміджу стабільно сплачує дивіденди за будь-яких результатів діяльності); 5) залишкова політика (дивіденди формуються згідно залишкового принципу – після задоволення всіх потреб підприємства щодо розподілу прибутку; існує фактор ризику недоодержання доходів); 6) повної капіталізації прибутку (реінвестування отриманих доходів; повна невиплата дивідендів або альтернативний шлях отримання доходу у вигляді цінних паперів шляхом збільшення обсягу персонального статутного внеску) [2, с. 218].

На думку Бабіченко В.В. стратегія максимізації дивідендів на сучасному етапі розвитку економіки характерна тільки для держави як акціонера. Підприємство, мажоритарні власники та менеджмент формують власну позицію стосовно дивідендних виплат, виходячи або з можливості отримання доходів, або через пріоритетність зростання вартості компанії [1].

Аналіз впливу альтернативності дивідендної політики на ринкову вартість підприємств доцільно проводити з використанням багатфакторного ступеневого регресійного аналізу за основними показниками: 1) обсяг прибутку на акцію; 2) обсяг дивідендів на акцію; 3) дивідендний вихід; 4) дивідендна доходність; 5) співвідношення між ціною акції та прибутком на акцію; 6) ринкова вартість активів на акцію.

Існуючі альтернативи повинні враховувати й плінність часу, зокрема щодо стрімкої еволюції технологій, як от приміром блокчейну і криптоактивів [3, с. 51-53].

Не менш важливою є дилема застосування так званих «креативних облікових практик», які інтегрують дискусійні поняття «креативний облік» і «управління прибутком» [5, с. 43].

Показовим є досвід дивідендних виплат компанії «Tesla». Згідно останніх досліджень «Tesla» тільки почала бути прибутковою компанією, але цього виявилось занадто мало для виплати дивідендів. Завданням компанії є зберегти тенденції до зростання прибутку та вільного грошового потоку. Станом на травень 2021 року відношення ціни «Tesla» до виручки, ціни до валового прибутку, ціни до балансової вартості, ціни до вільного грошового потоку, а також відношення ціни до прибутку все ще перебувають на екстремально високому рівні, хоча він значно знизився в порівнянні з попередніми максимумами. З такими показниками компанія «Tesla» не може обрати іншу модель дивідендної політики найближчим часом [4, с. 45].

Таким чином, кожен із шести типових видів дивідендної політики може ситуативно використовуватись підприємством протягом певного періоду діяльності задля досягнення певної тактичної чи стратегічної мети. Вибір серед альтернатив і практична реалізація конкретного виду дивідендної політики підприємства пояснюється спектром факторів економічного, фінансового, політичного, правового, адміністративного, соціального впливу.

Список використаних джерел

1. Бабіченко В. В. Дивіденди в інформаційній моделі вітчизняного фондового ринку. Ефективна економіка. 2015. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4590>
2. Бруханський Р. Ф. Трансформація дивідендної політики сільськогосподарських підприємств з позиції стратегічного менеджменту. Наука молода. 2009. № 12. С. 218-220.
3. Бруханський Р. Ф. Блокчейн vs розподілений реєстр // Цифрова економіка: тренди та перспективи: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Тернопіль, 25 жовтня 2018 р.). Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2018. С. 51-53.
4. Петренко В. С., Карнаушенко А. С., Шепотіло В. О. Дивідендна політика міжнародних креативних корпорацій. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 23. С. 38-45.
5. Царук В. Ю. Креативні облікові практики в корпоративних структурах. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2019. Випуск 3-4. С. 37-45. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2019.03.037>.